

IGRA U NASTAVI

PRIJEDLOG METODIČKOG PRISTUPA ODGOJNO-OBRAZOVNOM PROCESU

UČITELJICA: Marijana Martinec

NASTAVNI PREDMET: NJEMAČKI JEZIK

RAZRED: 2. razred (rano učenje njemačkog jezika)

I. PRIMJER: RAD NA TEKSTU

NASTAVNA CJELINA: Freizeit (treća cjelina)

NASTAVNA TEMA: Auf dem Spielplatz

Prema udžbeniku: Tomljenović Lj., Salopek J.(2004), **SPASS MIT DEUTSCH 2**-udžbenik njemačkog jezika za drugi razred osnovne škole, 1. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, **str.11**

Predloženi primjer obuhvaća slijed aktivnosti koje se temelje na tekstu «Auf dem Spielplatz» a uključuje usvajanje vokabulara kroz vizualizaciju, povezivanje, postupno uvođenje u glavnu temu te uz utvrđivanje tehnike čitanja intuitivno uvodi učenike u gramatičke strukture pri čemu se, na djeci pristupačan, razumljiv i zanimljiv način, uvježbava redosljed riječi u rečenici te se pritom potiče stvaralačko mišljenje i primjena novostečenih struktura i dosad usvojenog opsega rječnika u samostalnom izgrađivanju vlastitih rečenica originalnog sadržaja, problemski se pristupa rješavanju različitih zadataka koji se ogledaju u prilagodljivim izmjenama i zahtjevima aktivnosti.

Osim klasičnih metoda slušanja, govora, čitanja i pisanja (preslikavanja), demonstracije, odgovora na pitanja, imitacije, razgovora, opisivanja, velika se pozornost pridaje učenju svim osjetilima, dramatizaciji, slikovnom i neverbalnom prikazu (crtanje, mimika, pantomima), globalnom razumijevanju teksta bez doslovnog prevođenja, učenju kroz didaktičku igru pri čemu u najvećoj mjeri dolazi do izražaja sposobnost primjene usvojenog materijala te stupanj ostvarenosti pozitivnog razrednog ozračja koje u velikoj mjeri utječe na angažiranost i motivaciju u radu.

Frontalni oblik rada primjenjuje se u što manjoj mogućoj mjeri a preferira se veća samostalnost učenika, grupni rad, rad u paru i individualni rad tj. intenzivno uključivanje učenika u sam nastavni proces kroz kognitivno, afektivno i motoričko djelovanje.

Korišteni materijali uglavnom su izrađeni od strane učitelja kopiranjem, uvećavanjem, pisanjem, izrezivanjem i bojanjem te nemaju veliku estetsku vrijednost, međutim uloženi su trud od strane učitelja te učenika da se postigne zadovoljavajući izgled ploče u tijeku nastavnog procesa.

Teži se što većoj korelaciji a s obzirom da tekst ostavlja prostor za primjenu likovnog izraza, crtanje je često primjenjivano.

Sadržaj se također povezuje s nastavnim predmetom prirode i društva pri čemu se vrlo vješto mogu uključiti odgojni i socijalizirajući ciljevi koji se, konkretno kroz ovaj tekst, odnose na svrsishodnu organizaciju slobodnog vremena, zajedničko druženje s prijateljima i s obitelji, boravak u prirodi i šetnje na svježem zraku, vožnju biciklom, vesele igre na sportskom terenu ili dječjem igralištu (igre u pijesku, ljuljanje, tobogan, igre loptom itd.).

U svrhu ostvarenja ovih ciljeva poželjno je konkretno i neposredno sadržaje povezati s tjelesnom kulturom.

U tekstu se također pojavljuje dječak Emil koji ne može hodati jer je u invalidskim kolicima te s obzirom da se djeca s različitim poteškoćama u razvoju sve češće integiraju u redovito školovanje, učenike treba pripremati i odgajati za primjeren odnos prema takvoj djeci čime ćemo ih ponajprije vlastitim primjerom poticati na uvažavanje i poštivanje svakoga od nas te prilagođavanje različitim situacijama u kojima se možemo naći igrajući se s djecom s hendikepom. Tako je u tekstu prikazano kako se dječak Filip veselo igra s Emilom na Emilu primjeren način.

TIJEK NASTAVNOG PROCESA

1. NASTAVNI SAT

Uvodni dio sata

Nakon uvodnog razgovora o provođenju slobodnog vremena na kraju tjedna s roditeljima ili prijateljima i osobnih iskustava o kojima djeca uvijek rado i pažljivo diskutiraju, prelazi se na upoznavanje dječaka Filipa, koji se pojavljuje u tekstu, njegovih prijatelja i njegove obitelji pomoću izrađenih aplikacija te se kod učenika pokušava pobuditi zanimanje za upoznavanje s načinom na koji Filip provodi svoje slobodno vrijeme.

U tu svrhu primjenjuju se prethodno izrađene aplikacije u skladu sa sadržajem teksta koje se uz dodatno nastavnikovo crtanje pričvršćuju na magnetiziranu ploču kako bi se zorno djecu uvelo u sadržaj teksta te u obogaćivanje vokabulara nužno potrebnog za prvi susret s nepoznatim tekstom i njegovo globalno razumijevanje.

Povezujući auditivni i vizualni doživljaj, učitelj pokušava navesti učenike na razumijevanje rečenica koje istovremeno izgovara pričvršćujući pojedine aplikacije na ploču te tako osigurava shvaćanje bitnih poruka u kontekstu.

Učitelj crta park, drveće, cvijeće...na ploču.

Das ist ein Park.

Nach der Schule geht Filip in den Park.

(učitelj zalijepi sliku dječaka Filipa)

Učitelj crta igralište.

Das ist ein Spielplatz.

Filip ist im Park auf dem Spielplatz.

Filips Hund ist auch im Park auf dem Spielplatz. Er heißt Roly.

Das ist Filips Freund. Er heißt Emil.
Das ist ein Rollstuhl. Emil ist im Rollstuhl.

Im Park ist ein Sandkasten.
Im Sandkasten ist Hanne (Filips Schwester).
Sie spielt im Sandkasten.

Das ist Filips Opa (Oma).
Das ist eine Bank.
Sie (Oma und Opa) sitzen auf der Bank.

Das ist Filips Freund Jan.
Das ist ein Fahrrad.
Jan fährt Fahrrad.
Das ist eine Schaukel. Ein Junge schaukelt.
Das ist eine Rutschbahn. Ein Mädchen rutscht.
Die Kinder rutschen und schaukeln.

IZGLED PLOČE

Učitelj uvodi učenike u usvajanje nepoznatih riječi tako da pokazujući određenu aplikaciju na ploči izreče njezino značenje te ga odmah traži od djece kao povratnu informaciju pri čemu se posebna pažnja pridaje izgovoru.

*Npr. Das ist eine Schaukel.
Was ist das? itd.*

Zatim se razumijevanje može provjeriti primjenom alternativnih pitanja kao npr.

Ist das eine Rutschbahn oder eine Schaukel?

Sljedeći korak u provjeri razumijevanja može biti zahtjev od učenika da se približi ploči i pokaže određenu riječ (imenicu) npr. *das Fahrrad*

Poštujući osnovno načelo da se stranim jezikom poučava strani jezik, korištenje hrvatskog jezika se izbjegava te se primjenjuje samo u nužnim situacijama.

Glavni dio sata

Glavni dio sata većinom obuhvaća slušanje, čitanje teksta «Auf dem Spielplatz» te utvrđivanje značenja pomoću postavljenih pitanja u vezi teksta.

Slušanje se temelji na multimedijском pristupu. Slušaju se izvorni govornici kako bi se omogućilo usvajanje što kvalitetnije melodioznosti, intonacije rečenice, ritma i samog izgovora no u slučaju nedostatka materijala učitelj će pročitati priču.

Slušanje se zadaje s zadatkom. Učenici mogu nakon slušanja teksta odgovoriti koje su sve riječi, koje smo danas naučili, čuli u tekstu (ili se učenicima koji se ističu može se postaviti zadatak da uoče što sve djeca rade na igralištu u parku).

Slijedi čitanje i uvježbavanje čitanja a nakon toga provjerava se razumijevanje pojedinih rečenica.

Umjesto tradicionalnog doslovnog prijevoda učenici će dolaziti pred ploču i pokušati odgonetnuti na koju se situaciju na ploči odnosi pročitana rečenica (prethodno će ponoviti pročitane rečenice radi zapamćivanja i načina izgovaranja).

Razumijevanje se provjerava i odgovorima na pitanja koja su sadržajno povezana s tekstom a koja postavlja učitelj pri čemu se može koristiti mikrofona te šetati po razredu tražeći učenika sugovornika s kojim će voditi kratki intervju.

Učenicima je vrlo zanimljivo kada imaju priliku kretnjama, mimikom i pantomimom prikazati značenje neke rečenice iz teksta te ostali moraju pogoditi i izreći odnosno naći u tekstu i pročitati rečenicu koju nam određeni učenik prezentira.

Završni dio sata

Na kraju prvog djela obrade teksta «Auf dem Spielplatz», može se odigrati mali kviz, gdje se odgovori na pitanja daju dogovorno u paru.

Uspješnost pojedinog para bilježi mala prethodno osnovana komisija u razredu kako bi učenike uključili osim u samoocjenjivanje i u procjenu znanja drugih učenika. Najbolju ocjenu postižu učenici koji sastave najtočniju (ne inzistira se na potpunoj točnosti) rečenicu prema zadanoj situaciji odnosno aplikaciji koje su prikazane na ploči pokušavajući što manje koristiti pomoć udžbenika.

Poneki učenici, koji se ističu, povezat će vješto različite rečenice u udžbeniku te uspješno reducirati ili izmijeniti sadržaj rečenica u tekstu a da im pritom ne promijene značenje no to nikako ne treba očekivati od svih učenika. Tražimo onoliko koliko nam svaki pojedinac može dati pri čemu i najjednostavnija razumljiva fraza mora biti nagrađena a griješke dopuštene.

Isti zadatak može se skratiti tako da učitelj ima lopticu koju baci u zrak a onaj učenik koji primi lopticu mora reći jednu rečenicu koje se sjeća, uz pomoć sličica na ploči.

Domaća zadaća može se sastojati u uvježbavanju čitanja i pisanja koje se sastoji u prepisivanju teksta pisanim slovima u bilježnicu kako bi učenici uočili postojanje velikih slova u njemačkom jeziku i u sredini rečenice te intuitivno obraćali pažnju na redosljed riječi u rečenici na što ćemo veliku pozornost obratiti u daljnjem tijeku rada.

2. NASTAVNI SAT

Uvodni dio sata

Na početku sljedećeg sata provjerava se zadaća pri čemu se tekst čita iz bilježnica a ne iz knjiga.

Da bi utvrdili vokabular učitelj podijeli listiće na kojima su ispisane pojedine ključne riječi iz teksta a učenici moraju nacrtati pored svake pojedine riječi njezino značenje.

Nakon toga utvrđujemo razumijevanje rečenica. Učitelj oživljava lutku koju navlači na ruku, izgovara rečenice iz teksta ali jedan dio rečenice izmijeni ili krivo izgovori a učenici trebaju ispravljati lutku koja kod kuće nije učila čitati pa sad griješi.

Takva situacija izaziva u učenicima osjećaj nadmoći u znanju te stvara opuštenu i smiješnu atmosferu u razredu koja ih jako veseli.

Glavni dio sata

Glavni dio sata se temelji na intuitivnom uvođenju učenika u svijet gramatike odnosno poredak riječi u rečenici, naravno nikako uz obrazlaganje pravila npr. da se glagol nalazi na drugom mjestu u rečenici itd. jer takav način nije primjeren razvojnoj dobi i spoznajnim mogućnostima učenika nižih razreda.

Učenici prvenstveno, spontano koristeći jezik kroz igru, usvajaju i gramatičke oblike.

Učitelj je za ovaj zadatak kod kuće pripremio kartice s riječima teksta te na ploču pričvršćuje rečenice iz teksta ali pobrka redoslijed riječi u pojedinoj rečenici.

Učenici samostalno prepisuju tekst s ploče ali tako da posvađane riječi pokušaju pomiriti.

Npr. spielt Hanne Sandkasten im.

(Hanne spielt im Sandkasten.)

Kad dovrše zadatak, zamjenjuju bilježnice u paru i ispravljaju jedni drugima napisani tekst odnosno ocjenjuju tuđi rad. Za to vrijeme će pojedini učenici na ploči slagati rečenice koje predstavljaju točna rješenja.

Slijedi zadatak gdje učitelj na složenom tekstu na ploči ponovno radi izmjene al tako da makne pojedine riječi iz rečenica te ih stavi na hrpu i izmiješa a učenici moraju iz te hrpe izvući neku riječ i ponovno je staviti na odgovarajuće mjesto u tekst kao da dovršavaju slaganje „pazli“.

Završni dio sata

U završnom djelu ponovno imamo čitav, točno napisan tekst na ploči.

Sljedeći zadatak zahtjeva već dobro poznavanje vokabulara koji se uvježbavao u različitim situacijama a sad se traži primjena stečenog znanja.

Učenik treba samostalno izmisliti rečenicu koja se sastoji od riječi na ploči ali koja u potpunosti izmijenjuje značenje u odnosu na rečenice u tekstu. Izmišljaju se rečenice koje dobivaju novi smisao iako su sastavljene od riječi iz prethodno obrađenog teksta.

Učitelj će prethodno dati par primjera pa će zatim izdiktirati neku rečenicu koju učenik mora sastaviti.

Tako će učitelj npr. izreći rečenice sljedećeg sadržaja:

Filips Opa und Hund Roly sitzen auf der Bank.

Oma und Opa rutschen.

Već nakon par rečenica koje je smislio učitelj, učenici će početi izmišljati i slagati vlastite rečenice. Naročito ih vesele rečenice komičnog sadržaja kao npr. *Filips Hund Roly fährt Rad.*

Učenici slažu zadane rečenice premještajući određene kartice s riječima na drugu stranu ploče odnosno ponovno se kartice vraćaju na lijevu stranu ploče.

Ovaj zadatak pobuđuje u učenicima interes, maštu i veliko zadovoljstvo uspješno napravljenom rečenicom te ga je vrlo korisno primijeniti.

Ploča na kraju izgleda ovako:

Sastavljene rečenice mogu se nacrtati na ploču.

Napomena:

Ovisno o količini vremena kojim raspolažemo učenicima se može zadati rad u grupi na stanicama, podijeliti im papire na kojima će zajedno razmisliti i napisati određeni broj tako izmišljenih rečenica kakve su stvarali u prethodnom zadatku.

Učenici zatim mijenjaju mjesta, prva grupa odlazi na mjesto druge grupe, druga grupa na mjesto treće, treća na mjesto četvrte, četvrta na mjesto pete a peta na mjesto prve.

Zadatak svake grupe je da nacрта i oboji odnosno oslika značenje rečenica koje su pronašli na stolu.

Nakon toga se grupe vraćaju na mjesto i slijedi analiza, kritika te diskusija među učenicima koju koordinira nastavnik.

Poželjno je na kraju napornog umnog rada učionicu pretvoriti u školsko igralište ili učenike odvesti u dvorište i organizirati igru po želji učenika a vezano uz temu teksta pri čemu se zamišlja da se nalazimo u zemlji u kojoj se govori učeni jezik, pri čemu se uvježbavaju strukture na njemačkom jeziku vezane za konkretnu situaciju i konkretne prijatelje iz razreda.

Npr. *Was macht deine Freundin Katarina?*

(Katarina schaukelt.)

Was machen die Kinder aus der zweiten Klasse?

(Die Kinder spielen.)

II. PRIMJER: PROJEKT U NASTAVI (6. nastavnih sati)

NASTAVNA CJELINA: Körperteile

Napomena: Cjelokupni odgojno-obrazovni rad odvija se bez upotrebe udžbenika i vježbenica. Svi materijali potrebni za odvijanje nastavnog procesa nastali su vlastoručnom izradom učitelja i učenika a metodička organizacija nastavnih sati odvija se prema idejama učitelja.

1. NASTAVNI SAT

Uvodni dio sata

U uvodnom dijelu sata uči se pjevati vrlo jednostavna pjesmica *Ach, ich bin krank* koja će najaviti dijelove tijela kao temu kojom ćemo se nadalje baviti. Pjevajući pjesmicu, učenici dodiruju odgovarajuće dijelove tijela te se na taj način uvode u razumijevanje vokabulara. Pjevanje pratim svirajući instrumentalnu pratnju na sintetizatoru zvuka.

Glavni dio sata

U glavnom djelu sata slijede igre:

Učenici trebaju dodirnuti onaj dio tijela koji diktira učitelj ili kasnije učenik. Ukoliko dodirnu krivi dio tijela ispadaju iz igre.

Izloženi su papirnati dijelovi tijela od kojih treba sastaviti dječaka, pričvršćujući pojedine dijelove na ploču nakon što učitelj prethodno ukaže koji dio tijela treba izvući iz hrpe.

Kim Spiel. Učenik koji ima zavezane oči mora, nakon što odveže oči, pogoditi koji dio tijela nedostaje ukoliko želi dalje ostati u igri odnosno sakrivati neki drugi dio tijela sljedećem učeniku koji će pogađati. Bitno je da učenici prije igre zorno ponove riječi imitirajući učitelja kako im igra ne bi bila preteška. Pritom će vježbati izgovor.

Učitelj prethodno izrađuje i donosi kartice s imenicama koje učenici pridružuju odgovarajućim dijelovima tijela.

Završni dio sata

Učenci će samostalno izvršiti analogan zadatak prethodnom na listiću kojeg će dobiti, pri čemu će riječi trebati izrezati te ih nalijepiti na odgovarajuće mjesto na papiru. Nakon toga slijedi analiza izvršenog.

Učenicima su na kraju sata podijeljeni listići s ucrtanom mentalnom mapom koju je učitelj prethodno izradio te je zadatak učenika obojati listić po želji.

2. NASTAVNI SAT

Uvodni dio sata

Učitelj donosi platnenu lopticu koju dodaje učenicima a učenik koji je primi mora točno izreći jedan dio tijela i tom dijelu tijela prisloniti lopticu te nakon toga baciti lopticu dalje sljedećem učeniku.

Glavni dio sata

Pod pretpostavkom da je raspored klupa u učionici primjeren grupnom radu, učenici se raspodjeljuju u četiri heterogene grupe. Svakoj grupi će se podijeliti veliki bijeli hamer-papir pomoću kojeg će dvije grupe izraditi dijelove tijela ženskog lika a preostale dvije grupe pozabavit će se izradom dijelova tijela sa značajkama muškog lika što je važno zbog organizacije pojedinih sekvenci nastavnog procesa u sljedećim nastavnim satovima. Pritom je također važno da oboje samo određene dijelove tijela, oči, nos, uši i usta.

Dok učenici izrezuju dijelove tijela pratim situaciju u razredu, koordiniram rad učenika, obilazim, promatram i postavljam pitanja *Was ist das? Wie ist die Nase? i sl.*, pri čemu nastojim što manje utjecati na učenike svojom prisutnošću prepuštajući inicijativu, dogovor i organizaciju samim učenicima.

Kad grupe izrežu i slože dijelove tijela svoje lutke na stolu, trebaju joj dati ime koje upisuju na stražnjem dijelu njenog trbuha.

Završni dio sata

U ovom djelu sata primjenjuje se *igra skrivanja i traženja* koja se svojim izmijenjenim pravilima prilagođava potrebama konkretnog završnog nastavnog tijeka.

Sljedeći aktivnosti igre sastoji se u skrivanju i traženju dijelova tijela koje su izrađivale sve grupe. Svaka pojedina grupa će izabrati dva dijela tijela koji će se skrivati u razredu tako da se dijelovi tijela među grupama ne poklapaju te će se nakon svih pronađenih dijelova tijela sastavljati

jedan neobičan zajednički čovječuljak od zajedničkih dijelova tijela koji će se pričvršćivati na ploču.

Zajedničkom čovječuljku trebalo je dati i zajedničko ime pa smo odlučili ime sastaviti od posljednjih slova svih imena lutaka po grupama. Kako je ime prvoj lutki bilo *Ana*, drugoj *Štef*, trećoj *Klempica* a četvrtoj *Janko*, zajedničku lutku nazvali smo *AFAO* što je izazvalo dosta humora u razredu i podiglo do maksimuma ugodnu atmosferu u razredu prije završetka nastavnog sata.

Još jedan detalj iskorišten je ovdje za ponavljanje melodioznosti, izgovora, tempa i ritma jezika tako da su učenici pjevali pjesmu *Ach, ich bin krank*, koju su naučili na prethodnom satu a s promjenom dinamičnosti prilikom pjevanja, ukazivali su učeniku, koji je tražio određeni dio tijela, da se nalazi u blizini traženog predmeta, kada se pjesma pjevala glasnije odnosno da je jako udaljen od cilja ukoliko se pjevalo najtiše.

Napomena: Poslije sata učitelj sortira izrađene materijale (dijelove tijela lutaka pojedinih grupa) u vreće s označenim brojevima grupa, na kojem će se sljedeći sat temeljiti nastavak aktivnosti.

3. NASTAVNI SAT

Uvodni dio sata

Iz teksta pjesmice *Ach, ich bin krank* izdvaja se osnovni stih, koji se ponavlja u svakoj kitici, pri čemu se mijenja samo dio tijela u tekstu *Au, mir tut der Kopf so weh!*, i na temelju te fraze usvojene kroz pjevanje pjesmice učenici odgovaraju na pitanje *Was tut dir weh?* i pritom glume kako ih izrečeni dio tijela boli.

Glavni dio sata

Vreće s izrađenim dijelovima tijela pojedinih grupa, koje sam pripremila na kraju prethodnog sata, sada postavljam na njihov stol. Zadatak svakog učenika u grupi je da zatvorenih očiju izvuče jedan dio tijela iz vreće i pritom odgovori na pitanje učitelja *Was tut dir weh?*. Nakon što odgovori, učenik postavlja isto pitanje sljedećem učeniku pri čemu se aktivnosti dijaloga kreću kružno dok se ne izvade svi dijelovi tijela iz vreće.

Sljedi sastavljanje dijelova tijela šivanjem. Učenici su imali zadatak od kuće donijeti iglu, konac i škare. Prije početka učitelj svim učenicima frontalno demonstrira tijek radnih operacija od

uvlačenja konca u iglu do spajanja dijelova papira iglom i koncem tako da se probuše dvije rupice te vezanje konca nakon što se odstrani višak konca i igla. Učenici koji su tijekom rada imali poteškoća tražili su pomoć ali učitelj radnje nije obavljao umjesto njih već je svakom takvom djetetu još jednom individualno obrazložio i demonstrirao postupak. Učenici su uglavnom pomagali jedni drugima i dobro su se pritom snalazili.

Dok učenici aktivno rade poželjno je da im učitelj postavlja usputna pitanja na koja odgovaraju npr. *Ist das ein Ohr?* pri čemu mogu uvježbavati negaciju *Nein, das ist ein Kopf.*

Dijelovi koji se eventualno nisu stigli u predviđenom vremenskom periodu sašiti, mogu se zalijepiti.

Svaka grupa podiže svoju lutku visoko u zrak odgovarajući na pitanje *Wer ist das?*

Prije sljedeće aktivnosti uvježbavaju se članovi imenica kroz jednostavnu igru. Kad učitelj kaže jednu imenicu odnosno jedan dio tijela npr. *Kopf*, učenici će ustati ako je odgovarajući član *der* odnosno čučnuti ako je član *das* te ostati sjediti ako je član *die*.

Završni dio sata

Da bi se učenici pripremili za završnu aktivnost, spremat će igle i konce a ostavit će škare i flomastere na stolu.

Učitelj će svakoj grupi podijeliti vrećicu s karticama načinjenim od hamer-papira na koje treba upisati dijelove tijela bez člana obzirom da je učitelj pripremio gotove ispisan kartice s članovima za svaku grupu kako bi se uštedjelo što više vremena na samom nastavnim satu koji je ionako opterećen neprestanim aktivnostima učenika.

Na ploču će se pričvrstiti kartice s točno ispisanim riječima kako bi ih učenici mogli, preslikavajući, pravilno prepisati štampanim slovima. Ako učenici ipak pritom pogriješe, dobivaju novu neispisanu karticu gdje će na temelju samostalno uočene pogreške napisati riječ ponovno i točno.

Slijedi rad na stanicama. Grupe mijenjaju mjesta tako da prva grupa odlazi na mjesto druge, druga odlazi na mjesto treće, treća na mjesto četvrte a četvrta na mjesto prve grupe.

Zadatak je svake pojedine grupe da u određenom vremenskom roku kartice s riječima pridruže karticama s članom te obje kartice pridruže odgovarajućem dijelu tijela lutke koja je na stolu.

Nakon toga grupe ponovno mijenjaju mjesta u istom smjeru te imaju sljedeći zadatak da zbroje točne bodove grupe na čijem mjestu se nalaze prema unaprijed određenom načinu bodovanja. Tako učenici sudjeluju u ocjenjivanju drugih.

Napomena: Poslije sata kartice s ispisanim riječima spremaju se u vrećice kako bi se mogle upotrijebiti na sljedećem satu.

4. NASTAVNI SAT

Uvodni dio sata

Učitelj šaputanjem izgovara pojedine riječi koje se odnose na dijelove tijela tako da jako otvara usta a učenici moraju pogoditi koju je riječ šapnuo. Učenik koji pogodi preuzima ulogu učitelja i dalje nastavlja igru.

Slijedi igra pantomime koju će učitelj prethodno približiti učenicima kako bi je shvatili. Učitelj će pozvati jednog dječaka i jednu djevojčicu te naizmjenično pokazivati njihove dijelove tijela izgovarajući rečenice u kojima se pojavljuju posvojne zamjenice sein(e) i ihr(e) kao npr. **Sein Kopf tut weh** i **Ihr Kopf tut weh** itd.

Nakon toga može započeti igra. Dok ostali učenici stoje u krugu jedan, koji je u sredini primi se za odabrani dio tijela te glumi kako ga taj dio boli. Npr. Dječak glumi kako ga boli uho. Učenik koji želi nastaviti igru mora točno izreći rečenicu *Sein Ohr tut weh*.

Glavni dio sata

U glavnom dijelu sata učenici će upoznati množinu imenica *die Augen, die Ohren, die Arme, die Beine*.

Na početku ovog djela nastavnog procesa učenici će ponoviti njemačku abecedu.

Nakon toga učitelj će najaviti igru u kojoj treba pogoditi spomenute riječi koje označavaju množinu imenica.

Učitelj je prethodno na četiri mala papirića olovkom ispisao te imenice u množini bez člana.

Jedan učenik dolazi ispred ploče, dobiva jedan papirić s ispisanom riječi i dok drugi učenici izgovaraju slova abecede kako bi pogodili potrebnu riječ, učenik na ploču ispisuje pogodena slova.

Na kraju će na ploči biti ispisane sve četiri imenice u množini bez člana nakon čega će učitelj ispred imenica napisati član *die* i tražiti od učenika da sami uoče kako imenice u množini uvijek uz sebe vežu član *die*.

U svrhu uvježbavanja množine imenica primjenjuje se igra dodirivanja dijelova tijela. Učitelj će reći npr. *die Ohren* i učenici će dodirnuti oba uha.

Pritom postoje razne varijante kada učenici dodiruju jedni druge u paru a učitelj može varirati igru tako da množinu imenica pomiješa s jedninom nastojeći zbuniti učenike te se na taj način može i ispasti iz igre, ukoliko npr. učitelj kaže *die Augen* a učenik se primi samo za jedno oko.

Završni dio sata

U završnom djelu sata učenicima u grupama podijelim vrećice s njihovim karticama na kojima su tijekom prethodnog sata ispisali riječi, koje se odnose na dijelove tijela. Riječi na karticama potrebno je izrezivanjem odvojiti na pojedina slova.

Preostale kartice s ispisanim članovima ne izrezuju se na komade već ostaju čitave stoga im se te kartice podijele kasnije kako bi se izbjegla zabuna.

Izrezivanjem riječi na slova učenici su pripremili sljedeću igru koja se igra unutar pojedinih grupa. Jedan učenik kaže neku riječ u jednini ili množini a ostali je moraju složiti točno dok ovaj odbroji do pet. Igra može imati i neke druge varijante koje mogu izmisliti sami učenici.

Na kraju sata može se ubaciti igra pozdravljanja tako da se učenici dodiruju odnosno pozdravljaju određenim dijelovima tijela. Npr. učitelj kaže *das Ohr* i učenici se dotiču ušima.

5. NASTAVNI SAT

Uvodni dio sata

Na samom početku sata učitelj pričvršćuje lutke pojedinih grupa na ploču te postavlja pitanje *Wie heißt er / sie?* ispisujem njihova imena.

Zatim postavlja pitanje *Wie viele Augen, Ohren, Beine, Arme hat er / sie?* kako bi kratko ponovili množinu imenica. Učenici također odgovaraju na pitanja tipa *Wie sind ihre/seine Augen? / sl.* i pritom se orijentiraju samo na boje pri čemu svaka grupa kratko opisuje isključivo obojene dijelove svoje lutke.

Glavni dio sata

Glavni dio sata će se temeljiti na proširivanju vokabulara kako bi učenici usvojili osnovne pridjeve potrebne za opisivanje ostalih dijelova tijela.

Upoznavanje s novim riječima vršit će najprije pomoću vizualizacije pri čemu su pridjevi *groß, klein, dick, dünn, lang i kurz* prikazani crtežima koje je u tu svrhu pripremio učitelj. Crteže će učenici pričvrstiti na ploču te njima pridružiti odgovarajuće kartice s riječima. Također će pokretima tijela i mimikom odglumiti novostečene pridjeve što se može pretvoriti i u igru.

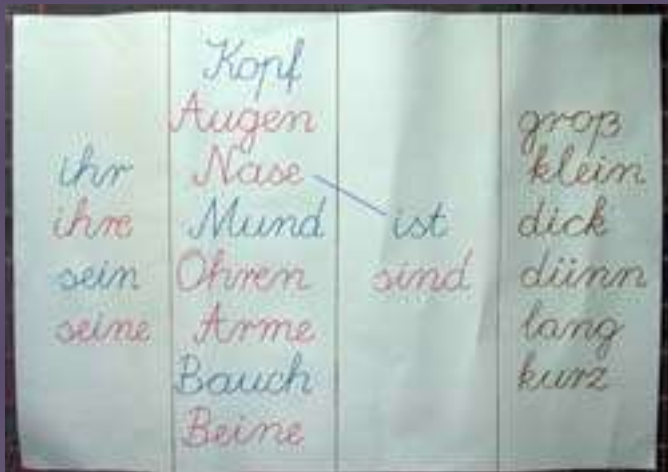

Razumijevanje pridjeva se na zanimljiv način može provjeriti i pomoću igre pantomime gdje jedan učenik ispred razreda glumi npr. riječ *klein* (kao na slici) a učenik koji pogodi koja je riječ bila odglumljena stječe pravo nastavljanja igre.

U svrhu uvježbavanja određenih konstrukcija rečenica npr. *Sein Kopf ist klein* pomoći će igra dremuckanja čija smo pravila korigirali za naše potrebe. Nakon što učitelj objasni igru te iznese par primjera da učenici intuitivno uoče princip sastavljanja rečenica, započinje igra. Svaki učenik kojeg učitelj dodirne mora točno izreći jednu rečenicu koja opisuje lutku iz grupe kojoj učenik pripada. Ukoliko ispadne iz igre na temelju pogrešno konstruirane rečenice mora glavu spustiti na klupu i dremuckati do kraja igre.

Završni dio sata

Na temelju prethodnih vježbi, svaka grupa učenika dobiva zadatak da s par rečenica pismeno opiše svoju lutku.

Već i u glavnom djelu sata na ploču je pričvršćen plakat koji će pomoći učenicima prilikom sastavljanja rečenica.

Nakon određenog vremenskog perioda pismenih radova, svaka grupa će pred pločom opisivati svoju lutku na temelju prethodno napisanog sadržaja i dogovorenog načina prezentacije.

6. NASTAVNI SAT

Uvodni dio sata

Nakon što smo na ploču pričvrstili lutke, nastavni tijek nastavljamo igrom pogađanja koju započinje učitelj opisivanjem odabrane lutke na ploči. Učitelj npr. izgovara sljedeće rečenice: *Ihr Kopf ist dick und groß. Wer ist das?* (pritom treba napomenuti da se pridjevom *dick* neće moći povrijediti pojedino dijete jer se uvježbavanje ne primjenjuje na opisu učenika već na neživim lutkama koje se tek opisima oživljavaju u razredu). Učenik koji pogodi ime lutke koju je opisivao učitelj može nastaviti igru tako da on dalje opisuje izabranu lutku s ploče.

Glavni dio sata

Za provođenje glavnog dijela sata učitelj nužno mora prethodno izraditi jedan dio materijala kao što je prikazano na slici.

Tijekom glavnog dijela sata predviđena je izrada igara sa zadacima kojima će se učenici moći igrati u završnom djelu sata.

Dok prva i druga grupa dobivaju zadatak da izrade igru *Memory*, treća i četvrta grupa izrađivat će *Bingo*.

Svakoj grupi bit će podijeljeni potrebni materijali. Za izradu igre *Memory*, svaka grupa dobiva dvanaest pravilno izrezanih praznih karata.

Na šest karata trebat će nacrtati šest dijelova tijela koji će biti zadani na ploči. (Prva i treća grupa izrađuju dijelove tijela u prvom stupcu a druga i četvrta grupa posvećuju se izradi druge skupine dijelova tijela.)

Na preostalih šest karata trebat će napisati riječi koje označuju iste prethodno nacrtane dijelove tijela tako da se dobije šest parova karata.

Grupe koje izrađuju igru *Bingo* imat će isti zadatak kao i grupe koje izrađuju *Memory* samo će ove grupe svojih dvanaest kartica nalijepiti na dvije gotovo izrađene kocke. Prvih šest kartica na kojima su nacrtani dijelovi tijela zalijepit će na jednu kocku a drugih šest kartica s napisanim dijelovima tijela zalijepit će na drugu kocku.

Na kraju glavnog djela sata bit će izrađene igre *Memory* i *Bingo*.

Završni dio sata

U završnom djelu prelazi se na korištenje izrađenih igara u samom procesu igranja.

U obje igre će se tražiti parovi slike i riječi s jedinom razlikom što će učenicima u igri *Memory* bolji uspjeh donijeti sposobnost pamćenja dok će se dobitak parova u igri *Bingo* temeljiti isključivo na sreći prilikom istovremenog bacanja obih kocaka. Na taj način će se imati mogućnost istaknuti i oni učenici koji općenito pokazuju slabije sposobnosti.

Obzirom da će se igre organizirati tako da će grupe nakon određenog vremena mijenjati mjesta, kako bi sve grupe posjetile sve stanice, svi će učenici imati priliku sudjelovati i u igri na sreću i u igri koja zahtjeva misaoni angažman.

PRIJEDLOZI AKTIVNOSTI NA SATU NJEMAČKOG JEZIKA

Dugogodišnja težnja za poboljšanjem odgojno-obrazovnog procesa predavanje sve više pretvara u poučavanje usmjereno učeniku, istraživačkoj, iskustvenoj, problemskoj, projektnoj nastavi i timskom učenju. Novim načinom rada preporučuje se korištenje što različitijih načina i oblika rada primjerenih mogućnostima i interesima učenika koji dopuštaju slobodu i kreativnost ali i odgovornost učitelja.

Prilikom poučavanja bitno je usmjeriti pažnju na izbjegavanje praznog hoda, uvažavati individualne uvjete učenja, a pritom preferirati grupno poučavanje, rad u skupinama, u paru i učenje otkrivanjem, koristiti potencijal i ritam učenika, pomagati samo kada je to potrebno i osiguravati povratne informacije.

Teži se općem razvoju učenika kao subjekta, njegovoj samostalnosti i stjecanju strategija učenja. Standardima za poučavanje nastoji se razviti pozitivan stav, ugodna emocionalna klima gdje je učitelj voditelj i pomagač koji na jezične pogreške gleda kao na sastavni dio učenja.

Važno je organizaciji učionice posvetiti posebnu pažnju kako bi se ostvarili bolji vizualni i zvučni kontakti čime je dozvoljeno namještaj premještati na najrazličitije načine primjereno stilu svladavanja sadržaja što je prije bilo nedopustivo.

Sadržaji u njemačkom jeziku nisu činjeničnog karaktera što olakšava proces poučavanja te nisu preopširni jer se strani jezik poučava kroz komunikaciju a predlošci tekstova mogu se primijeniti za najrazličitije aktivnosti na različite načine u opsegu koji lagano možemo uskladiti s mogućnostima pojedinog učenika. Teme su privlačne ali istovremeno ostavljaju učitelju slobodu u njihovom oblikovanju te pružaju mogućnost primjene njegove kreativnosti o čemu najvećim djelom ovisi koliko će biti približene potrebama, interesima djece i pobuđivanju motivacije kod učenika koja je prijeko potrebna želimo li zaista ostvariti kvalitetu rada s obzirom da novi način poučavanja ne dopušta potpunu disciplinu u razredu jer same emocije koje su pobuđene kod učenika prilikom poticanja na najrazličitije aktivnosti stvaraju atmosferu u kojoj učitelj mora posjedovati visoku razinu energičnosti i izdržljivosti stvarajući situacije u razredu gdje učenik uči jezik na prirodan način.

Rano učenje stranog jezika zahtjeva poseban tretman zbog stupnja razvoja kognitivnih, afektivnih i motoričkih karakteristika djece.

Igra je temelj organizacije nastavnog procesa ukoliko njezin odabir odgovara didaktičkom sadržaju te ciljevima koje igrom kao metodom poučavanja nastojimo postići. Ponekad se vrijeme

utrošeno na pripremu igre čini beskorisnim gubljenjem vremena ali ovakva priprema nastave može nam udvostručiti konačna postignuća ako uzmemo u obzir veliku angažiranost učenika koja se u igri nužno javlja.

Poučavanje se prvenstveno odražava u govornoj i neverbalnoj komunikaciji uz primjenu zornih sredstava, lutaka, fotografija, slikovnih kartica, pantomimu, pokret, crtež, pjesmu, recitacije, brojalice, rime, ples, tradicionalne bajke i priče koje već poznaju na hrvatskom jeziku. Temelji se na cjelovitom učenju te učenju svim osjetilima kroz različite kanale percepcije.

Preporučuje se česta izmjena što raznolikijih aktivnosti zbog kratke djetetove pažnje i brzog zamaranja u svrhu intrinzične motivacije, dinamičnosti, razvijanja različitih sposobnosti i poštivanja vizualnih, slušnih i kinestetičkih stilova učenja koji se očituju u izmjeni faza opuštanja s fazama pojačane koncentriranosti te u potrebi za učestalim ponavljanjem.

Postoji izrazita potreba za čestim ponavljanjem zbog brzog zaboravljanja. Djecu treba uključiti u svijet mašte jer su skloni kreativnom izmišljanju i stvaranju neobičnosti.

U prvom razredu čitanje se svodi na globalno čitanje a pisanje na preslikavanje te se ove aktivnosti ne ocjenjuju. Čitanje je potrebno upotpunjavati slikovnim sadržajima da bi učenici pri učenju novog vokabulara mogli sami hipotetički ustanoviti cjelovito značenje primjenjujući strategije ne temelju konteksta.

Imajući sve ove prethodno iznijete spoznaje, koje sam stekla još za vrijeme stručnog obrazovanja, na umu, tijekom svog radnog vijeka neprestano nastojim organizirati nastavu sukladno spomenutom načinu rada..

Obzirom da u njemačkom jeziku u još uvijek ne postoji dovoljno ponuđenog materijala za dugoročniji takav rad, učitelji uglavnom na temelju vlastitih ideja malim akcijskim istraživanjima dolaze do važnih spoznaja o efikasnosti vlastitog rada.

Stoga u nastavku nudim ograničen broj raznovrsnih aktivnosti koje sam provodila u odgojno-obrazovnom procesu a koje su nastale na temelju čestih, ponekad dugotrajnih promišljanja, kombiniranjem različitih iskustava do kojih sam dopirala putem seminara, literature a najvećim djelom otvorenim razgovorom sa svojim učenicima i kolegama.

PRVI RAZRED

Učenici vode jednostavni dijalog prilikom upoznavanja pomoću lutaka od starih čarapa koje su izradili na prethodnom satu.

Igra pogađanja predmeta opipom prilikom uvježbavanja usvojenih pojmova.

Izrada vlastitih materijala (učenici ne pišu, nego predloške slova ispunjavaju bojom a slova su uvijek vezana uz sliku te se na taj način djeca postepeno upoznaju sa slovima i intuitivno vežu riječ i sliku).

Aktivnosti plesanja i pjevanja uz različite prigodne pjesmice na njemačkom jeziku vezane za sadržaj koji je trenutno aktualan odnosno koji se uči.

Globalno čitanje slijedi nakon što su učenici pridružili odnosno povezali određena imena likova s njihovim izgledom.

Igra školice povezana s određenim zadacima.

Božić u razredu.

Izrada nakita (bojanje predložaka, izrezivanje) i kićenje božićne jelke koju je prethodno izradio učitelj od hamer papira.

Vrlo korisna korelacija s likovnom kulturom prilikom upoznavanja sekundarnih boja uz pretpostavku da su učenici usvojili primarne boje te se tim izrazima aktivno služe kako bi razumjeli upute učitelja tijekom rada.

Tema proljeća vrlo je široka te je učenici mogu prezentirati na različite načine. U tu svrhu može se izraditi pčelica koja

oživljava pjesmicu o proljeću. Učenici radosno šecu razredom sa svojim pčelicama u ruci pjevajući proljetnu pjesmicu ili oponašaju zvukove pčele, glume cvjetove na koje ona slijeće, opisuju njene boje i veličinu itd.

DRUGI RAZRED

Izrada malih plakata (ovdje na temu: promet, godišnja doba).

Kretanje u prometu-simulacija prometnih situacija koja se odvija u razredu prema sadržaju pjesmice *Die Verkehrsampel* koju pjevaju učenici u razredu (vlastita izrada prometnih sredstava).

Igre slovima.

Slova se pripremaju izrezivanjem a nakon toga se slažu zadane riječi u ograničenom vremenskom roku (predvježbe samostalnog pisanja).

Igre glagolima.
Was macht S.B.?
Sie tanzt.

Učenik pokušava pogoditi koja sličica odnosno glagol nedostaje na ploči nakon što odveže oči.

Izrada maski za potrebe različitih igara ili dramatizacija.

Izrada Svetog Nikole od jabuke, oraha, vate i kolaž-papira uz prethodno usvojen potreban vokabular kako bi učenici razumjeli jednostavne upute učitelja na stranom jeziku prilikom izrade koji uz verbalnu aktivnost nastoji učenicima zorno predočiti redoslijed svih radnji tako da istovremeno predmet izrađuje s učenicima.

UČITELJICA: MARIJANA MARTINEC NASTAVNI PREDMET: NJEMAČKI JEZIK
 RAZRED: 2. RAZRED (RANO UČENJE NJEMAČKOG JEZIKA)

Planovi ploča u obliku mentalnih mapa kao priprema učenika za budući koristan način učenja obzirom da se ne može od učenika u drugom razredu još očekivati da ih izrađuju samostalno.

Izrada papirne lutke za različite organizacije igara prilikom usvajanja pojmova koji se odnose na odjeću i obuću.

Dramatizacija bajki pri čemu učenici sami predlažu izgled pozornice u razredu te donose i izrađuju potrebne rekvizite. Zbog nedostatka vremena u razredu, ponekad je ovdje potrebna suradnja roditelja koja ponekad izostaje.

Vrlo zanimljiv način svladavanja vremenskih prilika pojedinih godišnjih doba sastoji se u organizaciji televizijskog prijenosa vremenske prognoze u razredu koji prethodno sastavljaju učenici samostalno ili grupno na temelju jednostavnih prethodno izvježbanih konstrukcija rečenica te podnose kratak izvještaj pred drugim učenicima u razredu.

Prigodne aktivnosti za Uskrs-izrada uskrasnog zečića od kolaž papira i jaja koji će zatim poslužiti za aktivnost opisivanja te će se na kraju sata koristiti u igri skrivanja i traženja.

Vrlo zanimljiv sadržaj učenicima predstavljaju sportske aktivnosti koje naravno žele i isprobati igrajući razne sportske igre na školskom dvorištu ili u učionici koja se u tu svrhu pretvara u sportsku dvoranu. Preduvjet ovakve organizacije nastave je prethodno usvajanje potrebnog vokabulara kako bi učenici znali imenovati sportove, odabirati ekipe te navijati na njemačkom jeziku obzirom da se simulira situacija koja se odnosi na njemačko prvenstvo u željenim sportovima. Učenici će rado sami donijeti potrebne rekvizite u školu.

TREĆI RAZRED

Izrada televizora potrebnog za pripremanje kratkih emisija odnosno prethodno pripremljenih dijaloga učenika na stranom jeziku.

Igre kartama na njemačkom jeziku.

Igre brojevima (Memory- traženje parova broja i riječi tog broja). Materijal izradio učitelj.

Mali plakati(božićni stol).

Izrada vlastite putovnice u koju se upisuju osobni podaci.

Izrada božićnog nakita odnosno zvončića koji se izrađuju od plastičnih čašica.

Kako bi učenici na interesantniji način induktivnim putem došli do shvaćanja složenica u njemačkom jeziku, učitelj traži od učenika da grupno pokušaju u udžbeniku naći riječi koje se sastoje od dvije riječi koje bi mogle biti odvojene te da ih ispišu tako da je prvi dio riječi na plavoj a drugi dio riječi na bijeloj traci papira koje su prethodno pripremili izrezivanjem.

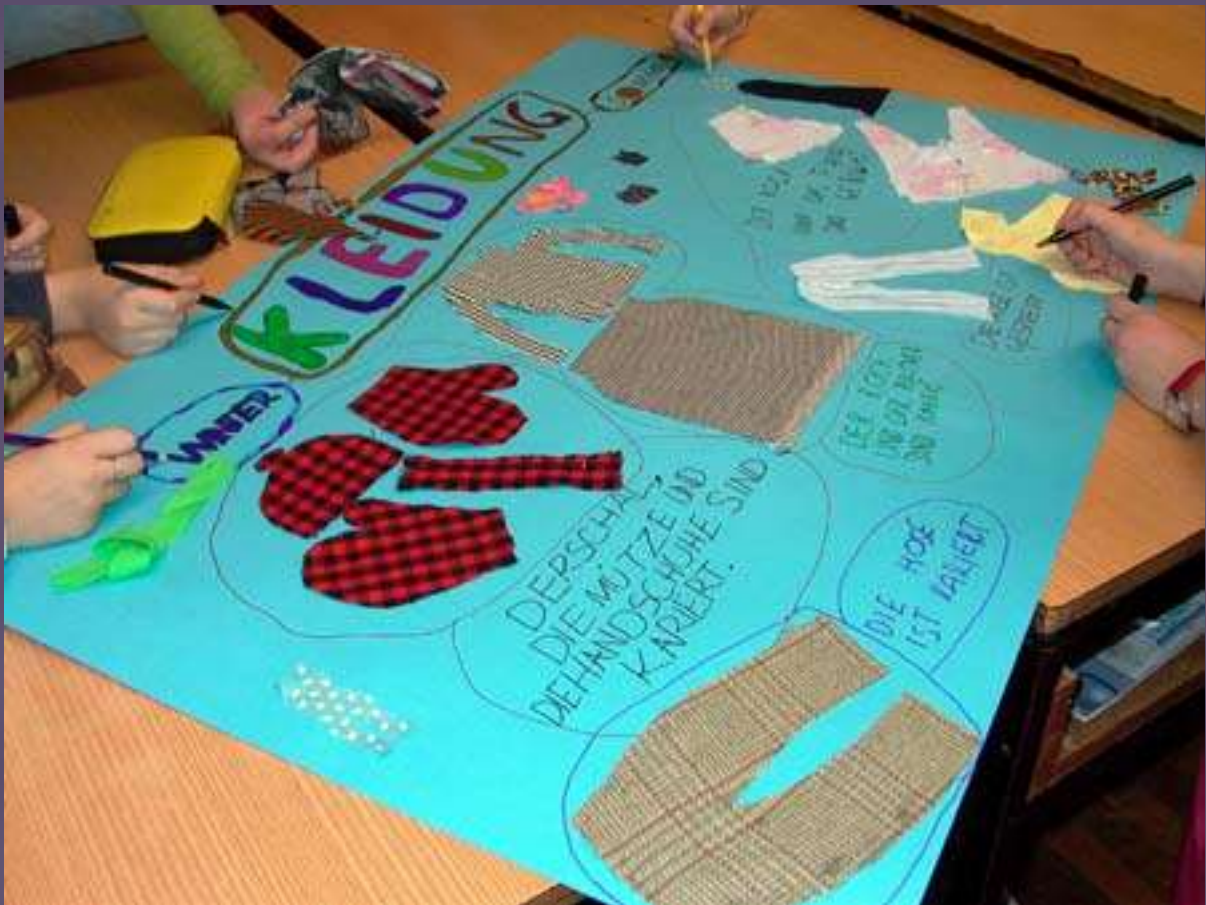
Izrada uskrsne čestitke u obliku zečića koji na svom trbuhu sadrži poruku riječima a koji se može pomično kretati u svom cilindru. Čestitka se izrađuje na temelju predložaka koje donosi učitelj.

Prostorije u kući i namještaj, teme su bliske djeci no da bi se ipak sadržaj uvježbavao na što zanimljiviji način, učenici će u grupama izraditi pojedine prostorije, koje će se nakon toga prezentirati na ploči opisivanjem. Slijede aktivnosti izrađivanja kartica s imenicama koje označuju namještaj u prostorijama a nakon što grupe izmijene svoja mjesta na stanicama, imat će zadatak da u određenom vremenskom roku pridruže kartice s riječima crtežima na plakatu.

ČETVRTI RAZRED

Timski rad u grupama.
Izrada velikih plakata na zadanu temu uz prethodno isplanirano prikupljanje materijala iz različitih izvora koje uključuje i sposobnost uporabe računala i pretraživanje preko interneta.

Prikaz obitelji korištenjem fotografija te tekstualnog opisa članova obitelji..

Izrada božićnih čestitki.

Bajka se kroz grupni rad i minimalnu pomoć učitelja pretvara u dijalogiziran tekst a nakon toga se uz pomoć roditelja izrađuju lutke koje služe učenicima za predstavljanje svog kratkog teksta u kazalištu lutaka.

Učenje «svim osjetilima» (vizualno, taktilno i gustativno). Nakon nastavne cjeline koja se odnosila na hranu i piće, na posljednjem satu uvježbavanja, učenicima se daje kratak recept na njemačkom jeziku na temelju kojeg u grupama izrađuju voćnu salatu te je nakon toga pojedu. Pritom će učenici opisivati od čega se sastoji salata, kako su je napravili, kakvog je okusa te da li im je ukusna ili nije.

Dramatizacija tekstova na različite teme.

Učenici donose na sat njemačkog jezika potrebne materijale (jaje umjetnu ili svježu travu, kolaž papir, praznu kutijicu od sira ili margarina) te izrađuju sadržaje vezane za Uskrs prateći upute učitelja na stranom jeziku koje globalno razumiju prema kontekstu.

Učenici izrađuju mobitele s velikim ekranom na koji će prilikom uvježbavanja određene teme, upisivati SMS poruke na njemačkom jeziku tako da odaberu svog para u razredu s kojim će se dopisivati.

Nakon usvajanja nastavne teme izleta u prirodi, poželjno je sadržaj još jednom na kraju utvrditi izlaskom u školsko dvorište gdje će se organizirati mali piknik pri čemu se ponavlja usvojeni vokabular kroz razgovor koji pitanjima usmjerava učitelj a koji se odnosi na hranu, piće, aktivnosti i igre, opis prirode i sl.

Trgovina se može organizirati i u razredu. Učenici izrađuju novac te donose prazne kutije, vrećice, plastične boce, limenke i tetrapake koji će poslužiti u simulaciji situacije kupovanja i prodavanja.